

LÄROMEDELSFÖRETAGEN

Adda

Som mail till Siv Jbari

Läromedelsföretagens remissyttrande över Addas upphandling ”Digitala läromedel 2026”

Läromedelsföretagen har erhållit ert utkast till upphandling av digitala läromedel för yttrande, och tackar för tillfället. Vi har följande kommentarer.

Generella kommentarer

Läromedelsföretagen beklagar att Adda inte håller samman upphandlingarna av läromedel oavsett tekniskt format. Det intressanta för kunden är tillgången till läromedel. Formatet bör därvid vara av underordnad betydelse. Vi konstaterar nu att tryckta läromedel även kan omfatta länkar till material på webbsidor, samtidigt som kombinerade läromedel kan utgöras av delar som levereras i digital form och delar som levereras i fysisk form. Vi förstår att man i det här läget med ett pågående ramavtal för tryckta läromedel inte kan genomföra förändringen men för framtiden borde de hållas samman. Om man likväl vill dela Läromedelsmarknaden i två upphandlingar vore det bättre att hålla tryckta och kombinerade läromedel i en upphandling.

Definitioner och marknadens storlek.

Vi ser positivt på att Adda i 1.1.6 ansluter sig till Skollagens definition av läromedel. Vi är dock något frågande till marknadens storlek och delmarknadernas inbördes fördelning sådan den anges i upphandlingen, med sammanlagt 5,5 miljarder kronor, varav 3,8 miljarder kronor i takvolym på digitala läromedel och 1,7 miljarder kronor på kombinerade läromedel. Digitala läromedel stod 2025 enligt vår branschstatistik för 125 miljoner kronor att jämföras med Addas 231 miljoner medan kombinerade läromedel enligt Adda skulle uppgå till 87 miljoner medan vår statistik utvisar en försäljning om drygt en miljard. Givetvis kan man invända att det finns aktörer som inte är medlemmar hos oss och som därför inte förekommer i vår statistik, men det förklarar inte skillnaden avseende kombinerade läromedel som är påfallande stor.

För oss väcker det dels frågan om takvolymen för kombinerat material är tillräcklig, dels om annat material än verk som avses att användas i undervisning, som överensstämmer med relevanta delar av tillämplig kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplan och läroplan, de facto upphandlas inom ramen för denna upphandling.

Vidare anser vi att begreppet underleverantör i 1.1.6 är otydligt och används för olika aktörer, vilket skapar förvirring vid kravställningen. Vi föreslår att man skiljer underleverantörer av tekniska eller administrativa tjänster från läromedelsproducenter.

4.1.2 Tekniska krav

Alla läromedelsproducenter tillhandahåller inte samtliga licenser som motsvarar de krav som ställs i 4.1.2, exempelvis med avseende på behörighetsstyrda roller, licensperioder eller licensnivåer. Vi anser att roller, licensnivåer och -perioder snarare är en fråga mellan läromedelsproducent och kund än en fråga för leverantören i denna upphandling. Om kraven ska förekomma bör de gälla som bör - krav eller finnas uttryckta som behov eller önskemål.

4.1.3 Förhandling om priser

Kravet på att för det fall en paketlösning tas fram och erbjuds en specifik upphandlande myndighet/beställare ska den även presenteras och tillgängliggöras för övriga upphandlande myndigheter/beställare kommer att försvåra sådana förhandlingar och leda till en stelare prisbild. Kravet bör därför utgå.

8.6.2 Tillgänglighet för digitala lösningar

Kravet på att leverantören från avtalsstart ska säkerställa att samtliga digitala tjänster och digitala läromedel som leverantören erbjuder uppfyller kraven enligt den europeiska tillgänglighetsstandarden EN 301 549 (inklusive WCAG 2.1, AA) är mer långtgående än vad Lag (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet kräver (Se övergångsbestämmelserna till nämnda lag, punkten 3). För lagen arbetar för närvarande hårt med att göra sina läromedel tillgängliga men såvitt avser backlist kommer man inte att kunna erbjuda alla artiklar som kompatibla med ovan nämnda standard före det att lagen kräver det. Kravet bör formuleras antingen som ett bör krav eller som ska krav som aktualiseras när lagen så kräver.

8.6.5 Avskogningsförordningen

I 8.6.5 uppställs som ett krav att ny träråvara omfattas av krav enligt Avskogningsförordningen (EU nr 2023/1115) om träråvaran har avverkats och släpps ut på marknaden efter ikraftträdandet av Avskogningsförordningen. Avskogningsförordningen är dock inte tillämplig på böcker, jfr Bilaga 1 till förordningen samt PE-CONS 60/25, Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) 2023/1115, Artikel 1, punkt 26. Kravet bör därför utgå.

9.2.3 Marknadsföring

Vi föreslår en reglering av leverantörens marknadsföring i syfte att stävja missgynnande av enskild underleverantör där leverantören åtar sig att säkerställa att samtliga underleverantörer/förlag som ingår indirekt i upphandlingen ges likvärdig synlighet och representation i leverantörens samtliga marknadskanaler, såväl digitala som fysiska.

Har ni frågor eller något ni önskar diskutera kring våra synpunkter är ni givetvis välkomna att höra av er.

Lund den 15 april 2026

.....

Jerker Fransson

För Läromedelsföretagen

Tel 0765382221

Jerker.fransson@laromedelsforetagen.se